

ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ನೀಡಿರುವ ಕೊಡುಗೆ ಕುರಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ಡಾ.ವೆಂಕಟೇಶ.ವಿ.¹

ಮೋಹನದಾಸ್ ಕರಮಚಂದ್ ಗಾಂಧೀ ಅವರನ್ನು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಎಂದೇ ಹೆಚ್ಚು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಭಾರತ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿರೋಧ, ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಂತಹ ಮಹತ್ವದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದದ್ದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಆ ಮೂಲಕ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಭಾರತೀಯ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಸೇನಾನಿ ಮತ್ತು ಅಗ್ರಮಾನ್ಯತೆಯ ನಾಯಕ - ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರದ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಭಾರತದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಚಳವಳಿಗಳೆಂದರೆ; ಮೊದಲನೆಯದು; ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ-1920-22; ಎರಡನೆಯದು; ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಅಥವಾ ದಂಡಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ-1930; ಇದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಉಪ್ಪಿನ ತೆರಿಗೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದರು; ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳವಳಿ-1942; ಇದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ತಕ್ಷಣದ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಕರೆ ನೀಡಿತು.

ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಸೇನಾನಿ ಹಾಗೂ ಮಹಾನಾಯಕರಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಬಗೆಗಿನ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವಿವರಣೆಯಿದೆ; ಅಂದರೆ; ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ

1. ಸಹಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಕೆಜಿಎಫ್, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ.

ಭಾರತದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಧನವಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯು ಭಾರತೀಯರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕುಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು ಖಾದಿ (ಕೈಯಿಂದ ನೂಲುವ ಬಟ್ಟೆ) ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರು. ಧರ್ಮಗಳು, ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳಾದ್ಯಂತ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರನ್ನು ಶಾಂತಿಯುತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದರು.

ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ (1930–1934) – ಬ್ರಿಟಿಷರು ಉಪ್ಪಿನ ತೆರಿಗೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಉಪ್ಪು ತಯಾರಿಸಲು 240 ಮೈಲಿ ನಡಿಗೆಯಾದ ಉಪ್ಪು ಮಾರ್ಚ್ (ದಂಡಿ ಮಾರ್ಚ್) ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದವರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾನೂನುಗಳ ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿತು. ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳವಳಿಯು ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. "ಮಾಡು ಇಲ್ಲವೇ ಮಡಿ" ಎಂಬುದು ಯಾಳಿ ಮಾಡುವ ಕೂಗಾಯಿತು. ಸಾಮೂಹಿಕ ಬಂಧನಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಅದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿತು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಪ್ರಧಾನ ವಿಧಾನ – ಮೊದಲನೆಯದು; ಅಹಿಂಸಾ (ಅಹಿಂಸೆ); ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದು; ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (ಸತ್ಯ-ಶಕ್ತಿ)ಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು; ರೈತರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಗೆ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧವೂ ಸಹ ಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ದ್ವೇಷವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು.

ಪರಿಣಾಮ – ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಗಣ್ಯರ ನೇತೃತ್ವದ ಹೋರಾಟದಿಂದ ಸಾಮೂಹಿಕ ಆಧಾರಿತ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರು. ಶಾಂತಿಯುತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯು ಪ್ರಬಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸೋಲಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ನೀಡಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಯಾವುದೇ ರಾಜಕೀಯ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಹೊಂದದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆಗಸ್ಟ್ 15ನೆಯ 1947 ರಂದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಪ್ರವರ್ತಕ (ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ) – ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಳಮೂಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದರು – ಸತ್ಯ-ಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಆತ್ಮ-ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲದ ಶಾಂತಿಯುತ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಮನವೊಲಿಕೆ

ಮೂಲಕ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮಾರ್ಟಿನ್ ಲೂಥರ್ ಕಿಂಗ್ ಜೂನಿಯರ್, ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ ಮತ್ತು ಸೀಸರ್ ಚಾವೆಜ್‌ರಂತಹ ಜಾಗತಿಕ ನಾಯಕರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಪ್ರವರ್ತಕ (ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ) ಎಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಇಡೀ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರರ್ಥ "ಸತ್ಯ-ಬಲ" ಅಥವಾ "ಆತ್ಮ-ಬಲ"ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯುತ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ರೂಪವಾಗಿತ್ತು.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಎಂದರೇನು? - ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲದೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಭೌತಿಕ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮಾಡುವವರ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿ; ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ (1893–1915); ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಬಳಸಿದರು. ತಮ್ಮ ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ವಲಸಿಗರಿಂದ ಶಾಂತಿಯುತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಚಂಪಾರಣ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (1917); ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೊದಲ ಪ್ರಮುಖ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದವರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಗೋ ಬೆಳೆಯಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಿಹಾರದ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (1930); ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಉಪ್ಪಿನ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು 240 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ನಡೆಗೆ. ಇದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರದ ಪ್ರಬಲ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಹೋರಾಟಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಣಾಮ - ಪ್ರೇರಿತ ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಾಯಕರು; ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮಾರ್ಟಿನ್ ಲೂಥರ್ ಕಿಂಗ್ ಜೂನಿಯರ್ (ಯುಎಸ್‌ಎ); ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ (ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ). ಇದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಅಹಿಂಸೆಯು ಪ್ರಮುಖ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಬಹುದು ಎಂದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಜಗತ್ತಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಶಕ್ತಿ ಶಾಂತಿಯುತ ಪ್ರತಿರೋಧ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಸಿತು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು - ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮವರ್ಗದವರ (ಅವರನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಹರಿಜನರು ಎಂದು ಕರೆದರು) ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಐಕ್ಯತೆ, ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು (ಸ್ವರಾಜ್) ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರು. ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಖಾದಿ (ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೂಲುವ ಬಟ್ಟೆ) ಬಳಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರಾಗಿದ್ದರು. ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೇರಿವೆ ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟ - ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ದಲಿತರನ್ನು (ಕೆಳಜಾತಿಗಳು) ಹರಿಜನರು ಎಂದು ಕರೆದರು. ಅಂದರೆ "ದೇವರ ಮಕ್ಕಳು". ದೇವಾಲಯಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಲು ಅಭಿಯಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳ ಪ್ರಚಾರ - ಭಾರತೀಯರು ಖಾದಿ (ಕೈಯಿಂದ ನೂಲುವ ಬಟ್ಟೆ) ಧರಿಸಲು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರು. ಭಾರತದ ಶಕ್ತಿ ನಗರಗಳು ಅಥವಾ ವಿದೇಶಿ ಆಮದುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, ಅದರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದರು.

ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ - ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು. ಬಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ಪರ್ದಾ ಮತ್ತು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು. ಬಲವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಸಮಾನ ಪಾಲುದಾರರು ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದರು.

ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಏಕತೆ - ಹಿಂದೂಗಳು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರ ನಡುವೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ತರಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಕೋಮು ಹಿಂಸಾಚಾರವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಯಾವಾಗಲೂ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಏಕತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು. 1947ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ವಿಭಜನೆಯಿಂದ ತೀವ್ರ ದುಃಖಿತರಾಗಿದ್ದರು.

ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಜೀವನ - ಮದ್ಯಪಾನ, ಜೂಜಾಟ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರಳ, ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ಜೀವನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ನ್ಯಾಯಯುತ, ಸಮಾನ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಭಾರತವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ, ಏಕತೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಉನ್ನತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅರ್ಥಹೀನ ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಭಾವ - ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತದ ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಚಳುವಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಶಾಂತಿ, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಂಕೇತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಟೈಮ್ಸ್ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರನ್ನು 1930ರಲ್ಲಿ "ವರ್ಷದ ವ್ಯಕ್ತಿ" ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿತು. ಶಾಲಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರಸ್ತುತಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಭಾವದ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಸಮಷ್ಟಿ ವಿಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಭಾರತವನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋದವು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಅಹಿಂಸೆ (ಅಹಿಂಸಾ) ಮತ್ತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ (ಸತ್ಯ-ಬಲ) ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುವ ವಿಶ್ವ ನಾಯಕರು - ಅನೇಕ ಜಾಗತಿಕ ನಾಯಕರು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಶಾಂತಿಯುತ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರೆಂದರೆ; ಮಾರ್ಟಿನ್ ಲೂಥರ್ ಕಿಂಗ್ ಜೂನಿಯರ್ ಅವರು ಜನಾಂಗೀಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದರು. ನೆಲ್ಸನ್ ಮಂಡೇಲಾ ಅವರು - ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧದ ಹೋರಾಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರು. ಸೀಸರ್ ಚಾವೆಜ್ ಅವರು ರೈತರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಲು ಶಾಂತಿಯುತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರು.

ಶಾಂತಿ ಚಳುವಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಪ್ರಭಾವ - ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಶಾಂತಿ ಚಳುವಳಿಗಳು, ಯುದ್ಧ ವಿರೋಧಿ ಅಭಿಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ತತ್ವಗಳು, ಚಿಂತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳು ಮಾದರಿಯಾದವು. ನಿಜವಾದ ಶಕ್ತಿಯು ಹಿಂಸೆ ಅಥವಾ ದ್ವೇಷದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, ಶಾಂತಿಯುತ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರು.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿರುವ ಗಾಂಧೀಜಿ – ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನವಾದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2ಅನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಹಿಂಸಾ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರನ್ನು ಶಾಂತಿ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ನಾಯಕತ್ವದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಗೌರವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದವರು – ಶಾಂತಿಯುತ ಪ್ರತಿರೋಧವು ಪ್ರಬಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಬೋಧನೆಗಳು ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವವರಿಗೆ ಸತ್ಯ, ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಯ ಸಂದೇಶವು ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು. ಅನ್ಯಾಯದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಲು ನಿಮಗೆ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಸತ್ಯ, ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಕರುಣೆ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದರು.

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆ – ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯತೀತ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದವು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜಕೀಯ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಹೊಂದದಿದ್ದರೂ, ಅವರ ನೈತಿಕ ನಾಯಕತ್ವವು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಶಾಲಾ ಯೋಜನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ, ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಪರಂಪರೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ನೇರವಾಗಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಆಳವಾದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದವು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗಳು ದೇಶದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರುತನ್ನು ರೂಪಿಸಿದವು.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಡಿಪಾಯ – ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸ್ವರಾಜ್‌ನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಗಳು ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ (ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್) ಮೂಲಕ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕಲ್ಪನೆಯು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ (ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯ) ಮೇಲೆ ಭಾರತದ ಗಮನವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿತು.

ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ – ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯದ ವಿರುದ್ಧದ ಅವರ ಹೋರಾಟವು ಸಂವಿಧಾನದ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು. ಸಂವಿಧಾನದ 17ನೆಯ ಅನುಚೇದವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು 14ನೆಯ ಅನುಚೇದವು ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬಂತಹ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಬಲವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು.

ಜಾತ್ಯತೀತತೆ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ – ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದರು. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನವು ಭಾರತವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಜಾತ್ಯತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯುತ ಪೌರತ್ವ – ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅಹಿಂಸೆ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸತ್ಯದ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳವಳಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಬೇಡಲು ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ.

ಸರಳ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ – ಖಾದಿ, ಗ್ರಾಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಮೇಲಿನ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಒತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭಾರತದ ಆರಂಭಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿತು.

ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಪರಂಪರೆಯು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ. ಸಮಾನತೆ, ಶಾಂತಿ, ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಆಡಳಿತದ ಅವರ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ನೈತಿಕ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಶಾಂತಿ, ನೈತಿಕ ಧೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಜನರ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಶಾಶ್ವತ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶನೀಯ ತತ್ವಗಳು ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಗೆ ನೀಡಿರುವ ಕೊಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ

- ಜವರನಹಳ್ಳಿ ಮಲ್ಲೇಶ್, ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತಕರು, ಒಲವುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಸುಮುಖ್ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2006
- ಖಾದ್ರಿ ಶಾಮಣ್ಣ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1973

- ರಾಮಕೃಷ್ಣ.ಹೆಚ್.ಟಿ ಮತ್ತು ರಾಜು ಎಂ.ಆರ್, ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಲಲಿತ ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು, 1991
- ಹಾಲಪ್ಪ, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಲಲಿತ ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು, 2008
- ಸುರೇಶ್, ಕೆ.ಜೆ., ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ, 2000
- ಬಂಗ್ ತಾಕೂರ್ ದಾಸ್, ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ, 1998
- ದಳಪತಿ.ಎಂ.ಬಿ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀ ಮತ್ತು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಯ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ, 2002
- ಧರಶರ್ಮ, ಆರ್. ಗಾಂಧೀ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ, ತಾರಾ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್, ಮೈಸೂರು, 2006
- ಪ್ರಾಣೇಶ್‌ರಾವ್, ಬಿ.ಆರ್.ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಭಾರತಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, 1999
- ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರರಾವ್‌ಬಿ.ಆರ್, ಗಾಂಧೀ ಚಿಂತನೆ, ಸದ್ಭಾವನಾ ಗ್ರಂಥ ಸನ್ಮಾನ ಸಮಿತಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, 1996
- ಪ್ರಾಣೇಶ್‌ರಾವ್, ಬಿ.ಆರ್, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ, ಭಾರತೀ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮೈಸೂರು, 1990
- ಮೋಹನರಾವ್. ಯು.ಎಸ್. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರ ಸಂದೇಶ, ಸಮೂಹಾರ ಮತ್ತು ಪಸ್ತಾಕ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ, ನವದೆಹಲಿ, 1972
- ಆರ್ಯಾಂಬ ಪಟ್ಟಾಭಿ, ಭಾರತದ ಮಹಾಪುರುಷ, ಪ್ರಕಾಶ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1975
- ಹುಲಗಣ್ಣನವರು. ಎಂ.ಬಿ, ಬಾಪೂದೃಷ್ಟಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲಾವೇದಿಕೆ ಪ್ರಕಾಶನ, ರಾಣಿ ಬೆನ್ನೂರು, 1988
- ಯಮುನಾಚಾರ್ಯ (ಅನು), ಎಂ.ಕೆ.ಗಾಂಧಿ, ನನ್ನ ಸಮಕಾಲೀನರು, ಗಾಂಧೀ ಸ್ಮಾರಕ ನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು, 1960
- ತಿಪ್ಪೇರುದ್ರಸ್ವಾಮಿ, ಮಹಾತ್ಮ, ಗಾಂಧೀ ಭವನ, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ, ಮೈಸೂರು, 1974